

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การประกันตัวในคดีอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณีการประกันภัยอิสรภาพ
ชื่อผู้เขียน	นัตรชัย ตั้งคณานุกุลชัย
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร.อุทัย อาทิวะช
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2548

### บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาของการปล่อยชั่วคราวตามระบบกฎหมายไทย และแนวทางแก้ไข รวมถึงศึกษาถึงหลักเกณฑ์ และความเหมาะสมของการนำระบบการประกันภัยอิสรภาพมาใช้ในการประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาว่าเป็นวิธีการที่มีความถูกต้องตามหลักการของกฎหมาย และช่วยสร้างความเสมอภาคให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งยากจน และช่วยแก้ไขปัญหาค่าประกันอาชีวะได้หรือไม่ เพียงไร

ผลจากการศึกษาพบว่า การปล่อยชั่วคราวของไทยยังมีข้อบกพร่อง เพราะเจ้าพนักงานหรือศาลมักจะมุ่งเน้นความสำคัญของการปล่อยชั่วคราวกันที่ประกันและหลักประกันเป็นส่วนใหญ่ ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคทางกฎหมายของบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่เท่าเทียมกันในแง่ที่ว่าบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมมีโอกาสที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวดีกว่าบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ทางปฏิบัติดังกล่าวจึงผิดหลักการของกฎหมาย นอกจากนี้นโยบายการนำระบบการประกันภัยอิสรภาพมาใช้ในการคดีอาญา น่าจะเป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้องทั้งในแง่หลักการและเหตุผล เพราะนอกจากจะไม่ได้ช่วยสร้างความเสมอภาคให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งยากจน หรือช่วยแก้ไขปัญหาค่าประกันอาชีวะแต่อย่างใดแล้ว ยังเป็นการสร้างปัญหาใหม่ และเท่ากับเป็นการส่งเสริมทางปฏิบัติที่ผิดหลักกฎหมายของเจ้าพนักงานและศาลที่ยังคงมีอยู่อีกด้วย

ผู้เขียนเห็นว่าวิธีการที่จะทำให้การปล่อยชั่วคราวเป็นมาตรการทางกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยได้อย่างแท้จริงนั้น น่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาปล่อยชั่วคราวให้มีแนวความคิดพื้นฐานว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเป็นหลัก กรณียกเว้นเท่านั้นที่จะไม่อนุญาต และจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ นอกจากนี้ควรนำเอาวิธีการหรือมาตรการอื่น ๆ มาใช้แทนการเรียกหลักประกันในทางทรัพย์สิน

Thesis Title            Bail : A Study of Bail Bond Policy  
Author                    Chatchai Tangkananukulchai  
Thesis Advisor        Assoc. Prof. Dr. Udom Rathamarit  
Co-Thesis Advisor    Dr. Uthai Arthivech  
Department            Law  
Academic Year        2005

### **ABSTRACT**

The objectives of this thesis are to study about the problem of bail in Thailand and find the way to solve the problem, and to study the procedures of the “Bail Bond Policy” and its’ appropriation in the legally principle.

This research finds that the bail in Thailand has a lot of unfair problem for the poor people because the official or Court always rely on bail and security as the condition to release an alleged offender or accused. This practice seem to be unjust discrimination against a person on the grounds of the difference in economic standing and show inequality before the law of people. In addition, the policy to use the “Bail Bond Policy” in provisional release might be unjustified and unreasonable in the legally principle. This is not the way to create the equality before the law of people or solve the problem concerning the bail bond man, but causes another problem. Furthermore, this seems to support the unjustified practice of the provisional release of the official and Court.

The author intend to suggest the way to improve the provisional release in order to protect the rights and liberty of the alleged offender or accused. The official and Court should change their attitude that provisional release should always be granted except in the grounds specifically provided by law and an excessive bail shall not be demanded. Other criterion should be considered and replace a deposit of cash or other valuable securities.